

PRITARTA

Biržų rajono savivaldybės tarybos

2019 m. kovo 28 d. sprendimu Nr.T-53

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR
AUDITO TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLOS
ATASKAITA**

2019 m. kovo 28 d.

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
BENDROS NUOSTATOS.....	5
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VEIKLA.....	6
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IŠTEKLIAI.....	8
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI.....	8
PROFESINIS TOBULĖJIMAS.....	8
FINANSINIAI DUOMENYS.....	8
2018 METŲ VEIKLOS REZULTATAI.....	10
AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA.....	10
IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	11
AUDITŲ REZULTATAI, JŲ POVEIKIS IR POAUDITINĖ VEIKLA.....	12
IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	13
VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	15
1 priedas.....	16
2 priedas	17

SANTRAUKA

Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) 2018 metų veiklos ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktą, skirta Biržų rajono savivaldybės tarybai, kuriai esame atskaitingi, ir rajono gyventojams paaiškinti per metus nuveiktus darbus. Nuolatinis mūsų siekis – profesionaliai ir objektyviai įvertinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai, rezultatyviai valdomas bei naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei pateikti objektyvią informaciją Savivaldybės tarybai ir visuomenei. Viena svarbiausių mūsų veiklos užduočių yra skatinti viešojo sektoriaus atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, finansų bei turto valdymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Įgyvendindami 2018 m. veiklos planą, 2018 metais atlikome vieną finansinį, šešis finansinius (teisėtumo) auditus, vieną veiklos auditą.

Užbaigę auditus, surašėme audito ataskaitas ir pateikėme audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui.

Savivaldybės tarybai pateikėme septynias audito išvadas, pradėjome 2018 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditą.

Daugiau auditų atlikti negalime dėl žmogiškųjų išteklių – Kontrolės ir audito tarnyboje dirba tik du valstybės tarnautojai.

2018 metais Savivaldybės administracijai ir kitoms audituotoms įstaigoms pateikėme daugiau nei šimtą rekomendacijų, ką reiktų keisti, kad netinkamos veiklos atvejai būtų ištaisyti ir nesikartotų. Didžioji dalis rekomendacijų jau įgyvendinta, tačiau turime pripažinti, kad ne visos. Rekomendacijų įgyvendinimas parodo audituotos įstaigos vadovo požiūrį ir siekį efektyvinti, tobulinti veiklą. Šiuo metu stebime 34 rekomendacijų, pateiktų dar 2015–2018 metais, įgyvendinimą.

Siekdami didesnio ir greitesnio audito poveikio, didiname mūsų veiklos atvirumą visuomenei, rezultatų sklaidą. Visas audito ataskaitas ir išvadas paskelbėme Savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt. Už Tarnybos veiklą atsiskaitome Savivaldybės tarybai, bendradarbiaujame su Meru, Savivaldybės administracija, Valstybės kontrole, Savivaldybių kontrolierių asociacija, kolegomis, atliekančiais viešojo sektoriaus auditą, kitais viešojo sektoriaus subjektais. 2018 metais su partneriais bendruose renginiuose ieškojome būdų, kaip didinti audito poveikį, kėlėme kvalifikaciją, tvarkėme įstaigos reikalus, Savivaldybės tarybai pateikėme Kontrolės ir audito tarnybos

2017 metų veiklos ataskaitą, parengėme ir, suderinę su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtinome 2019 metų veiklos planą.

Bendravimas, bendradarbiavimas, kvalifikacijos tobulinimas, dalijimasis patirtimi su kitų savivaldybių kolegomis, Valstybės kontrolės specialistais, darbas su naujomis metodikomis – tai tos veiklos erdvės, kur nuolat tobulėjame, kaupiame patirtį, žinias ir visa tai pritaikome kasdienėje veikloje. Priimame rajono gyventojus, išklausome jų nuomonę, tiriame skundus, prašymus, dalyvaujame posėdžiuose, pasitarimuose ir pasisakome savo kompetencijos klausimais.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktu, Kontrolės ir audito tarnybos ataskaita (toliau – Ataskaita) skelbiama Biržų rajono savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt.

BENDROSIOS NUOSTATOS

Kontrolės ir audito tarnyba – Savivaldybės tarybai atskaitinga biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Kontrolės ir audito tarnybos kompetenciją apibrėžia Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuostatai ir kiti teisės aktai.

Kontrolės ir audito tarnyba – biudžetinė įstaiga, 1997 metais įregistruota Juridinių asmenų registre, turinti savo antspaudą su pavadinimu ir Savivaldybės herbu ir atliekanti jai įstatymais priskirtas viešojo administravimo funkcijas. Kontrolės ir audito tarnybai nuo 2016 rugpjūčio 26 d. vadovauja Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė.

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Biržų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus ir 2018 metų veiklos planą.

Tarnyba siekia, kad visi Savivaldybės viešojo administravimo subjektai laikytųsi įstatymų, tinkamo ir efektyvaus Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo, kad būtų tobulinama Savivaldybės sektoriaus finansų valdymo sistema.

Tarnybos veiklos ataskaita yra skirta Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai, kuriai Tarnyba yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2018 metų veikla ir jos rezultatais. Tikime, kad šioje ataskaitoje pateikta informacija bus naudinga jos vartotojams.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VEIKLA

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos tikslas – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

1. planuoja ir organizuoja savo veiklą;
2. atlieka Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse planinį ir veiklos plane nenumatytą išorės finansinį ir veiklos auditą. Neplaninį auditą gali pavesti atlikti Savivaldybės taryba ir kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka;
3. atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;
4. vertina Savivaldybės tarybai pateikto tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis;
5. atlieka Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitų auditus;
6. vertina savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybę bei efektyvumą, vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos patikimumą ir teikia rekomendacijas jai gerinti;
7. audituoja savivaldybės turto ir biudžeto lėšų naudojimą visose, nepaisant jų statuso, įstaigose bei organizacijose, kurioms perduotas tas turtas ar skirtos lėšos;
8. atlieka auditus ir vertinimus dėl naudojimosi banko kreditais, paskolų ėmimo, laidavimo, garantijų suteikimo, ūkinės ir finansinės būklės ir kitais norminiuose aktuose nurodytais atvejais;
9. rengia ir teikia merui, savivaldybės vykdomajai institucijai, audituotų subjektų vadovams ataskaitas, išvadas ir sprendimus, kurie buvo priimti dėl finansinio ir veiklos audito metu nustatytų ir nepašalintų teisės aktų pažeidimų.

Kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

Visos auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei svarstomos Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt.

Kontrolės ir audito tarnyba atlieka auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Bendras auditų tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Be to,

atliekant auditus, taip pat siekiama kuo anksčiau atskleisti nukrypimus nuo priimtų standartų, imtis priemonių, kurios ateityje užkirstų kelią pažeidimams arba bent sumažintų jų atsiradimo galimybę.

Vietos savivaldos įstatymas nurodo, kad Kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Kontrolės ir audito tarnyba, atlikdama auditus, taip pat vadovaujasi Tarptautinių ir Nacionalinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, viešųjų ir privačių interesų konflikto vengimo principais.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IŠTEKLIAI

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Tarnybai vadovauja Savivaldybės kontrolierius. Tarnyboje dirba du karjeros valstybės tarnautojai: Savivaldybės kontrolierius, turintis aukštąjį universitetinį ekonominį išsilavinimą ir veiklos audito magistro laipsnį, ir vyriausiasis patarėjas, turintis aukštąjį universitetinį ekonominį išsilavinimą ir veiklos audito magistro laipsnį.

Savivaldybės kontrolieriaus pareigas nuo 2016 m. rugpjūčio 26 d. laimėjusi konkursą eina Žaneta Eriksonienė.

Nuo 2016 m. gruodžio 7 d., laimėjusi konkursą, Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. K1-5 Tarnyboje vyriausiojo patarėjo pareigas eina Stasė Čėponienė.

PROFESINIS TOBULĖJIMAS

Siekdami užtikrinti audito kokybę, privalome kelti kvalifikaciją, didindami profesionalumą. Suprasdami tai, kaip ir kiekvienais metais, svarbų dėmesį skyrėme profesiniam tobulėjimu. Auditoriaus pareiga – nuolat atnaujinti savo žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus profesiniams įsipareigojimams vykdyti. Turime žinoti ir laikytis priimtų audito, buhalterinės apskaitos, finansų ir turto valdymo standartų, politikos bei procedūrų. Be to, privalome gerai išmanyti teisinius ir institucinius principus bei standartus, susijusius su audituojamo subjekto veikla, strateginiu ir finansiniu planavimu ir valdymu. Gilinomės į asmens duomenų apsaugos reikalavimų naujoves ir pritaikėme praktikoje. 2018 metais išklausėme 104 akademinių valandų mokymų. Kvalifikacijos tobulinimui išleidome 1,1 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų. Detalesnė informacija apie kvalifikacijos tobulinimą 2018 metais pateikta Ataskaitos 1 priede.

FINANSINIAI DUOMENYS

Igyvendindami pavestas funkcijas, 2018 metais panaudojome 40,3 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto asignavimų. Skirtus asignavimus naudojome taupiai ir atsakingai.

Duomenys apie skirtus ir panaudotus asignavimus 2017–2018 metais pateikti 1 lentelėje.

**1 lentelė. Kontrolės ir audito tarnybai skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas
2017–2018 metais (tūkst. Eur)**

Asignavimų paskirtis	2018 metais		2017 metais	
	Patvirtinta	Panaudota	Patvirtinta	Panaudota
Iš viso asignavimų:	41,4	40,3	35,9	35,4
Iš jų:				
darbo užmokesčiui	28,4	28,2	25,0	25,0
VSD įmokoms	8,7	8,6	7,7	7,6
kitoms išlaidoms	4,2	3,5	2,1	1,7
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimui	0	0	0	0
Socialinėms išmokoms (pašalpoms)	0,1	0	1,1	1,1

2018 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA

2018 metais atliekant auditus, kaip ir kiekvienais metais, pagrindinis dėmesys skirtas audito kokybei ir rezultatams, siekėme, kad kiekviena išvada būtų pagrįsta audito įrodymais. Vertintos rizikos įvairiose srityse, tuo pagrindu rengtos audito programos ir planuota, kad kuo daugiau įrodymų būtų gauta atliekant savarankiškas audito procedūras.

Siekta pagrindinio tikslo – kad audituotų subjektų metinių ataskaitų rinkiniuose pateikti duomenys būtų teisingi, o lėšos ir turtas būtų valdomi ir naudojami nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Siekta įsitikinti, ar numatytos kontrolės priemonės laiku užtikrina klaidų nustatymą ir ištaisymą, vertinta įstaigų vidaus kontrolės aplinka.

Visų auditų metu nuolat buvo bendradarbiaujama su audituojamų subjektų vadovais, vyr. buhalteriais ir kitais darbuotojais. Užbaigus kiekvieną audito etapą, įstaigų vadovai ir kiti atsakingi darbuotojai buvo informuojami žodžiu ir/ar raštu apie nustatytas klaidas ir neatitiktis bei teikiamos rekomendacijos jiems ištaisyti.

Vienas pagrindinių Kontrolės ir audito tarnybos veiklos garantų yra viešumo principas. Todėl visos atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo teikiamos, kaip to reikalauja Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio nuostatos, ne tik audituotų subjektų vadovams, bet ir Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, taip pat skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje adresu www.birzai.lt. Nustatyta, kad auditų rezultatų viešinimas skatina biudžeto lėšų naudojimo kontrolę, drausmina biudžeto lėšų naudotojus, sukuria palankias sąlygas rekomendacijoms įgyvendinti.

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos mastas kasmet nustatomas Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintame, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintame, veiklos plane. Su Kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos planu galima susipažinti interneto svetainėje <https://www.birzai.lt/index.php?1636159469>.

Siekdami efektyviai atlikti savo funkcijas ir gauti pakankamai informacijos audito išvadoms pagrįsti, auditus planuojame remdamiesi audito strateginio planavimo metodika, sukaupta patirtimi, audituojamų subjektų veiklos rizikos vertinimu. Kaip ir kiekvienais metais, 2018 metais parengėme audito strategiją, kurioje suplanavome audito sritis, apimtis ir audituojamus subjektus. Rengiant audito strategiją stengėmės apimti reikšmingas ir rizikingas viešojo sektoriaus finansines ir veiklos sritis, išanalizavome jose esančias problemas. Kiekvieną riziką atskirai vertinome pagal atitiktį prioritetams, masto, svarbos ir galimybės audituoti kriterijus. Atlikdami finansinius (teisėtumo)

auditus, kompleksiskai vertinome, ar audituojamas subjektas savo veiklą vykdo vadovaudamasis taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, ar tinkamai atlieka jam patikėtas užduotis, ar ekonomiškai naudoja skirtus finansinius išteklius.

Visi suplanuoti 2018 metų darbai buvo atlikti. Nemokamo maitinimo paslaugų organizavimo Biržų rajono švietimo įstaigose veiklos auditas pratęstas ir pabaigtas 2019 m. sausio 15 d.

2018 METAIS ATLIKTI AUDITAI

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Audito atlikimo teisiniai pagrindai įtvirtinti Valstybinio audito reikalavimuose.

Visais atvejais atlikus auditą, audituojamiems subjektams buvo pareiškiamos pastabos ir teikiamos rekomendacijos dėl teisės aktų pažeidimų, klaidų ir neatitikčių.

2018 metais pateikėme 115 pastebėjimų ir rekomendacijų (Ataskaitos 2 lentelė).

2 lentelė Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 metais baigtų auditų sąrašas

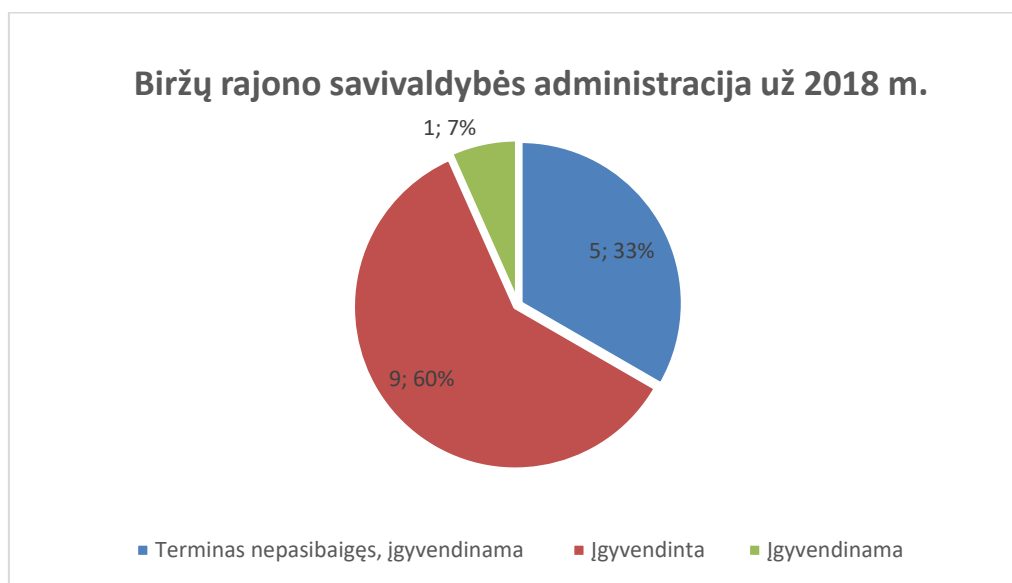
Eil. Nr.	Audito pavadinimas	Audito ataskaitos data	Audito rūšis	Pateikta rekomendacijų
1	Savivaldybės įmonės Biržų agrolaboratorijos finansinis auditas	2018-03-30	Finansinis	8; 3 Savivaldybės administracijai
2	Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	2018-03-30	Finansinis ir teisėtumo	8
3	Biržų vaikų lopšelio-darželio „Genys“ finansinis (teisėtumo) auditas	2018-03-30	Finansinis ir teisėtumo	20
4	Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas	2018-04-20	Finansinis ir teisėtumo	25; 2 Lopšeliui-darželiui „Drugelis“
5	Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos finansinis (teisėtumo) auditas	2018-04-20	Finansinis ir teisėtumo	16
6	Biržų vaikų lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ finansinis (teisėtumo) auditas	2018-05-30	Finansinis ir teisėtumo	15
7	Biržų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditas	2018-07-16	Finansinis ir teisėtumo	10
8	Nemokamo maitinimo paslaugų organizavimo Biržų rajono švietimo įstaigose veiklos auditas	2019-01-15	Veiklos	6 švietimo įstaigoms; 2 Savivaldybės administracijai
Iš viso				115

AUDITŲ REZULTATAI, JŲ POVEIKIS IR POAUDITINĖ VEIKLA

Audito rekomendacijos – tai viena svarbiausių audito poveikio priemonių, o jų įgyvendinimo rezultatai – audito poveikio įvertinimo būdas. Kiekvieną kartą teikiant rekomendacijas, jos derinamos su audituojamu subjektu, prašant įvardyti numatomas įgyvendinimo priemonės bei terminus. Pasibaigus nustatytam terminui patikriname, kaip rekomendacijos buvo įgyvendintos. Stebėjimas po audito – audito proceso etapas, kurio metu atliekame audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą. Nuolatos stebime ir fiksuojame rekomendacijų įgyvendinimo būklę, priemones, rezultatus ir poveikį, analizuojame neįgyvendinimo priežastis ir nuolat primename apie dar nenuveiktus darbus. Poauditinė veikla – daug darbo laiko reikalaujanti ir kartais keletą metų trunkanti veikla. Rekomendacijų įgyvendinimas parodo audituojamo subjekto ir srities, kurioje jis veikia, siekį efektyvinti, tobulinti veiklą.

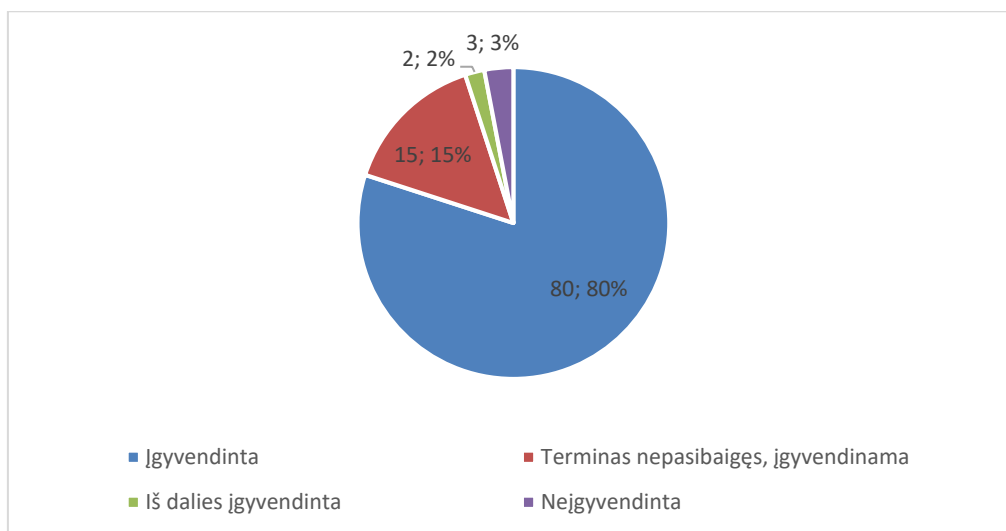
Informaciją apie rekomendacijų stebėseną pateikiame Ataskaitos 2 priede.

Per 2018 m. Savivaldybės administracijai pateikta 15 rekomendacijų. Informaciją apie jų įgyvendinimą pateikiame 1 paveiksle.

1 pav. 2018 m. pateiktų Savivaldybės administracijai rekomendacijų įgyvendinimas

Per 2018 m. audituotoms įstaigoms (be Savivaldybės administracijos) pateikta 100 rekomendacijų. Informaciją apie jų įgyvendinimą pateikiame 2 paveiksle.

2 pav. 2018 m. biudžetinėms įstaigoms pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas

IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Vietos savivaldos įstatymas numato savivaldybės kontrolieriaus pareigą rengti ir teikti Savivaldybės tarybai jos sprendimams priimti reikalingas išvadas. Kontrolės ir audito tarnybos išvadose Savivaldybės tarybai pateikiama informacija reikalinga minėtoms ataskaitoms tvirtinti, atkreipiamas dėmesys į neatitikimus ir problemas finansų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais srityse ir siūlymai dėl biudžeto planavimo, vykdymo proceso ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tobulinimo.

Užbaigę 2018 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo auditus, pateikėme išvadas Savivaldybės tarybai ir pareiškėme:

1. Sąlyginę¹ nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio;
Besąlyginę² nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.
2. Dėl savivaldybės įmonės Biržų agrolaboratorijos 2017 metų metinio finansinių ataskaitų teisėtumo pateikėme sąlyginę nuomonę;
3. Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos finansinio (teisėtumo) audito išvadoje pateikėme:
Besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio;

¹ *Sąlyginė nuomonė* – kai auditorius nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės.

² *Besąlyginė nuomonė* – kai auditorius neturi reikšmingų pastabų dėl finansinių ir (ar) kitų ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditoriaus nuomonę.

Besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;

4. Biržų lopšelio-darželio „Genys“ finansinio (teisėtumo) audito išvadoje:

Besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio;

Besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;

5. Biržų V. Jakubėno muzikos mokyklos finansinio (teisėtumo) audito išvadoje:

Besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio;

Besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;

6. Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos finansinio (teisėtumo) audito išvadoje:

Besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio;

Besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo;

7. Biržų lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ finansinio (teisėtumo) audito išvadoje:

Sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

VEIKLOS PRIORITETINĖS KRIPTYS

Kontrolės ir audito veiklos planas sudaromas taip, kad būtų įgyvendintos visos įstatymais, kitais teisės aktais pavestos funkcijos ir apimtos reikšmingos bei rizikingos veiklos sritys.

Mūsų veiklos esmė – stebėti viešojo sektoriaus rizikas, sistemiškai vertinti veiklos problematiką ir siūlyti veiklą tobulinančias ir efektyvinančias priemones.

Prioritetus atsirenkame neatsitiktinai. Nuolatinė rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną leidžia pastebėti ir didžiausias rizikas. Rekomendacijos, kurios dėl vienokių ar kitokių subjektyvių priežasčių nebuvo įgyvendintos, tampa rizikinga sritimi.

Dažnai mums veiklos prioritetus padiktuoja išorės veiksniai. Reikšmingi teisės aktų pasikeitimai, buhalterinės apskaitos naujovės – tai iššūkiai mūsų audituojamiems subjektams, o tuo pačiu ir mums. 2019 metais Valstybės kontrolė suplanavo sisteminių auditų ilgalaikio nekilnojamojo turto valdymo srityje, kuriame dalyvaus visų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybos.

Panaudodami nuolatinės viešojo sektoriaus rizikų stebėsenos duomenis, įvertinę 2018 metų auditų rezultatus ir išorės veiksnius, pasirenkome prioritетines sritis, kurioms skirsime ypač daug dėmesio atlikdami auditus ir kontrolės funkcijas. Prioritetinėmis sritimis 2019 m. rinkomės:

- ✓ Vidaus kontrolės sistemos vertinimą;
- ✓ Darbo užmokesčio sritį;
- ✓ Ilgalaikio nekilnojamojo turto valdymo sritį.

Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kelsime kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti ne tik vertintojais, bet ir patarėjais, pagalbininkais audituojamiems subjektams, stiprinsime bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamais subjektais, Savivaldybės administracija, prevencinį audito poveikį ir rekomendacijų stebėseną.

Dėkojame visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už supratimą ir pastangas siekiant bendro tikslo.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IŠKLAUSYTŲ SEMINARŲ 2018 METAIS SĄRAŠAS

Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai 2018 metais mokėsi ir kėlė kvalifikaciją įvairiuose seminaruose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose. Didžioji dalis mokymų buvo organizuoti Savivaldybių kontrolierių asociacijos iniciatyva bei Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos iniciatyva.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai 2018 metais dalyvavo šiuose seminaruose bei kvalifikacijos kėlimo kursuose:

Kvalifikacijos kėlimo data	Įstaigos pavadinimas, kurioje kelta kvalifikacija	Trumpas kvalifikacijos kėlimo aprašymas	Valandų skaičius	Dalyvių skaičius
2018-02-07	UAB „OVC mokymai“	Audito ataskaitų rašymas	8	2
2018-05-31	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Asmens duomenų apsaugos reikalavimų naujovės: ruošiamės pokyčiams šiandien	6	2
2018-06-01	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Auditų išorinių peržiūrų rezultatai ir veiklos audito praktiniai pavyzdžiai	5	2
2018-11-06	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Viešųjų pirkimų auditas. Pirkimų rizikos	6	2
2018-11-07	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas: pasiruošimas, taikymas, auditas	7	2
2018-11-21	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Valstybės tarnybos reforma	8	2
2018-12-05	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Savivaldybių nekilnojamojo turto auditas ir kryptys. Nacionalinio ataskaitų rinkinio 2017 m. audito rezultatai ir 2018-2019 m. darbų kryptys	4	2
2018-12-06	VšĮ Lietuvos savivaldybių asociacijos mokymo ir konsultavimo centras	Pasidalijimas gerąja audito atlikimo praktika	4	2
2018-12-12	UAB „Ekonomikos mokymo centras“	Darbo užmokestis biudžetinėse įstaigose 2018 metais ir mokesčių reforma nuo 2019-01-01	4	2
Iš viso:			104	1137,0 Eur

**AUDITUOTIEMS SUBJEKTAMS PATEIKTŲ PASTEBĖJIMŲ IR
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA**

Eil. Nr.	Audituoto subjekto pavadinimas/ Pastebėjimai ir rekomendacijos	Informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą
1.	<i>Biržų rajono savivaldybės 2015 metų Biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių auditas</i>	
1.1.	Suderinti ir patikslinti Biržų miesto ir rajono parkų ir skverų sąrašus.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
1.2.	Parkų ir skverų želdinių apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka.	<i>Įgyvendinama</i>
1.3.	Sutvarkyti kelių ir gatvių apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
1.4.	Parengti Vabalninko miesto gatvių sąrašą. Spręsti klausimą dėl kelių teisinės registracijos.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
2.	<i>Biržų rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditas</i>	
2.1.	Siekiant užtikrinti teisingas darbo užmokesčio ir soc. draudimo sąnaudas, vesti Administracijos darbuotojų nepanaudotų atostogų buhalterinę apskaitą, apskaitos duomenis sutikrinti su inventorizacijos duomenimis.	<i>Neįgyvendinta</i>
3.	<i>Biržų rajono savivaldybės vietinių rinkliavų valdymo patikrinimo ataskaita</i>	
3.1.	Spręsti klausimą rinkti ir išduoti leidimus dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje tikslingumo.	<i>Neįgyvendinta</i>
4.	<i>Biržų rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditas</i>	
4.1.	Užtikrinti, kad Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitoje pateikta informacija būtų išsami, korektiška ir teisingai rodytų turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
4.2.	Užtikrinti, kad konsoliduotų Finansinės būklės ataskaitoje pateikta informacija būtų išsami, korektiška ir teisingai rodytų viešojo sektoriaus subjekto turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną kaip reikalauja 2-ojo VSAFAS nuostatos.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
4.3.	Priskirti ilgalaikio materialiojo turto Infrastruktūros ir kitų statinių turto grupei teisingą tarnavimo laiką, vadovaujantis patvirtintais ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiko normatyvais.	<i>Įgyvendinama</i>

4.4	Kontroliuoti, kad sudarytos socialinio būsto sutartys būtų įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre, o pasibaigus sutarties terminui išregistruotos.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
5.	<i>Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centro finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
5.1.	Nutraukti kasos darbo organizavimą ir kasos operacijas bei grynųjų pinigų atsiskaitymą už suteiktas įstaigoje paslaugas, pereinant prie atsiskaitymo negrynaisiais pinigais	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
6.	<i>Biržų rajono Medeikių pagrindinės mokyklos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
6.1.	Užtikrinti kad buhalterinė apskaita ir darbo užmokestis būtų vedami buhalterinės apskaitos sistemoje	<i>Neatsižvelgta, neįgyvendinta</i>
7.	<i>Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
7.1.	Rengiant finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą, atskleisti informaciją pagal Viešojo sektoriaus ir finansinės atskaitomybės standartus ir kitą reikšmingą informaciją.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
8.	<i>Biržų lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
8.1.	Finansinio ataskaitų rinkinio ataskaitas rengti remiantis Didžiosios knygos duomenimis. Rengiant finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą, atskleisti informaciją pagal Viešojo sektoriaus ir finansinės atskaitomybės standartus ir kitą reikšmingą informaciją.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
8.2.	Užtikrinti, kad įstaigos darbuotojai atitiktų, turėtų ir įgytų pareigoms eiti būtiną išsilavinimą ar profesinę klasifikaciją.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
8.3.	Strateginį veiklos planą rengti pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ metodiką.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
9.	<i>Biržų lopšelio-darželio „Genys“ finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
9.1.	Strateginį veiklos planą rengti pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ metodiką.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
10.	<i>Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
10.1.	Spręsti klausimą dėl turto apsaugos.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
10.2.	Strateginį veiklos planą rengti pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ metodiką.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
10.3.	Atliekant metinę turto inventorizaciją, vadovautis Muzikos mokyklos išipareigojimų tvarkos aprašo ir Inventorizacijos taisyklių nuostatomis.	<i>Neįgyvendinta</i>

10.4.	Muzikos mokyklos buhalterinę apskaitą tvarkyti naudojantis buhalterinės apskaitos programa.	<i>Neįgyvendinta</i>
10.5.	Ilgalaikio materialiojo turto apskaitą vesti teisės aktų nustatyta tvarka.	<i>Neįgyvendinta</i>
11.	<i>Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos finansinio (teisėtumo) auditas</i>	
11.1.	Rengiant finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą, atskleisti informaciją pagal Viešojo sektoriaus ir finansinės atskaitomybės standartus ir kitą reikšmingą informaciją. Užtikrinti, kad gautas valstybės turtas pagal panaudą iš Biržų rajono savivaldybės administracijos būtų įtrauktas į buhalterinės apskaitos užbalansines sąskaitas.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
11.2.	Spręsti klausimą dėl valstybės turto, gauto pagal panaudą, įteisinimo vadovaujantis teisės aktais, taip pat juridiskai įregistruoti nekilnojamąjį turtą Valstybinėje įmonėje registru centre.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
11.3.	Spręsti klausimą dėl įsiskolinimo iš valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms skirtų lėšų.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
11.4.	Paskelbti informaciją interneto svetainėje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.	<i>Iš dalies įgyvendinta</i>
12.	<i>Dėl nemokamo maitinimo paslaugų organizavimo Biržų rajono švietimo įstaigose veiklos auditas</i>	
12.1	<i>Biržų rajono savivaldybės administracijai</i>	
12.1.1	Patikslinti Tarybos 2007 m. vasario 14 d. sprendimą Nr. T-44 „Dėl mokinių nemokamo maitinimo administravimo išlaidų“ (su vėlesniais pakeitimais).	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
12.1.2	Patvirtinti ataskaitos apie panaudotas lėšas nemokamam mokinių maitinimui formą, kuri būtų aiški ir informatyvi.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
12.2	<i>Biržų rajono savivaldybės švietimo įstaigoms</i>	
12.2.1	Vadovautis Biržų rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašu, sudaryti ir pasirašyti ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis. Užtikrinti, kad ilgalaikio materialiojo turto nuomos Sutartys būtų teisiškai įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
12.2.2	Užtikrinti nuompinigių, gautų pagal Savivaldybės materialiojo turto nuomos sutartis už Savivaldybės materialųjį turtą, pervedamą į turto valdytojų specialiųjų programų lėšų sąskaitas.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>

12.2.3	Patikslinti ir patvirtinti, vadovaujantis nustatytais teisės aktuose reikalavimais, mokinių nemokamo maitinimo organizavimo įstaigose tvarkos aprašus.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
12.2.4	Užtikrinti kontrolę, kad įstaigose būtų teikiami prašymai ir rengiami įsakymai dėl nemokamų pietų (pusryčių) atidavimo į namus tuo laikotarpiu, kai mokinio nėra pamokose dėl pateisinamų priežasčių.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
12.2.5	Sustiprinti vidaus kontrolę ir imtis priemonių, kad ataskaitose informacija apie mokinių nemokamo maitinimo duomenis būtų pateikiama tiksli ir atitiktų teisės aktų nustatytus reikalavimus.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>
12.2.6	Užtikrinti patiekalų gamybos išlaidų kontrolę, lėšas nemokamo mokinių maitinimo patiekalų gamybos išlaidoms kompensuoti pervesti maitinimo paslaugą teikiančiai įmonei tik po to, kai maitinimo įmonė pateikia mokyklai tokias išlaidas pateisinančius dokumentus.	<i>Terminas nepasibaigęs, įgyvendinama</i>

Pastaba: kiekvienai audituotai įstaigai pateiktų pastebėjimų ir rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną vykdoma atskirai.
